

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөвсгөл аймгийн Мөрөн сумын Арван гурав дугаар цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: ХӨА-2022/223/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Мөрөн хот
2022 он

Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар

Утас: 88883317 Цахим хаяг: erdenebaatara@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Э.Бат-Эрдэнэ

Утас: 99900662 Цахим хаяг: baterdenee@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Г.Эрдэнэчимэг

Утас: 99016320 Цахим хаяг: erdenechimegg@audit.gov.mn

Ихэрмөрөн-аудит ХХК-ийн

Захирал: Б.Мядагмаа

Утас: 99389208 Цахим хаяг: b_myadagmaaa@yahoo.com

Чанарын хяналтын менежер: Ц.Мөнхтуяа

Утас: 99382220 Цахим хаяг: munkhtuya2220@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын санал дүгнэлт.....	3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	4-10
3. Аудитын тайлан	11
3.1 Ерөнхий зүйл	11
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт.....	11
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	12
3.4 Материаллаг байдал.....	12
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	12
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	13
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг	13
3.8 Аудитын гол асуудал.....	14
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	14
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	14
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	14
4. Аудитын илрүүлэлт.....	14-15
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл.....	16

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал
БШУС	Боловсрол шинжлэх ухааны сайд

**ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

67123. Хөвсгөл аймаг, Мөрөн сум, Урандөш баг
ЗДТГ-ын А корпус 3 давхар, Утас, факс: 70-38 37-93
Э-мэйл: khuvsgul@audit.gov.mn
Вэбсайт: www.audit.mn

2022.09.24 № 01/НН
танай _____ -ны № _____ -т

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН МӨРӨН СУМЫН
АРВАН ГУРАВДУГААР ЦЭЦЭРЛЭГИЙН
ЭРХЛЭГЧ Г.ГАНЧИМЭГ ТАНАА

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, 8.4, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Хөвсгөл аймгийн Мөрөн сумын Арван гуравдугаар цэцэрлэгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Хөвсгөл аймгийн Мөрөн сумын Арван гуравдугаар цэцэрлэгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

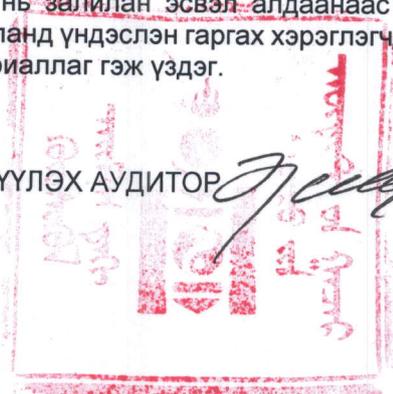
Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

А.ЭРДЭНЭБААТАР

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>132,448,417.40</u>	<u>157,646,387.48</u>
33	АВЛАГА		
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	500,000.00	9,032.08
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	00.00	9,032.08
34	УРЬДЧИЛГАА		
34600	Урьдчилж гарсан зардал	500,000.00	00.00
		800,000.00	00.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ		
351	Түүхий эд материал	131,148,417.40	157,637,355.40
35130	Эм боох материал	2,683,640.00	1,758,982.00
354	Хангамжийн материал	2,683,640.00	1,758,982.00
35410	Бичиг хэргийн материал	128,464,777.40	155,878,373.40
35420	Аж ахуйн материал	1,600,000.00	3,047,200.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,150,000.00	3,850,000.00
35450	Барилгын засварын материал	80,000.00	00.00
35460	Хүнсний материал	26,200.00	869,300.00
35470	Бусад хангамжийн материал	3,421,144.00	5,868,660.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	122,187,433.40	142,243,213.40
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	<u>1,935,618,681.11</u>	<u>1,909,925,154.38</u>
392	Биет хөрөнгө	1,935,618,681.11	1,909,925,154.38
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,636,156,681.11	1,610,463,154.38
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	1,608,561,657.00	1,608,561,657.00
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	-65,236,052.50	-97,557,861.34
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	101,946,973.00	112,595,954.00
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	-37,111,418.98	-50,202,258.46
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	42,934,946.55	31,734,968.30
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	-31,758,457.41	-8,097,198.57
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	20,935,700.00	20,935,700.00
393	Биет бус хөрөнгө	-4,116,666.55	-7,507,806.55
39301	Програм хангамж	299,462,000.00	299,462,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	787,000.00	787,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	-275,000.00	-275,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	298,950,000.00	298,950,000.00
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>2,068,067,098.51</u>	<u>2,067,571,541.86</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>7,554,709.00</u>	<u>00.00</u>
413	Өглөг	7,554,709.00	00.00
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	7,554,709.00	00.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН		
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	<u>2,060,512,389.51</u>	<u>2,067,571,541.86</u>
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,060,512,389.51	2,067,571,541.86
51101	Өмч: - төрийн	350,512,761.10	350,512,761.10
512	Хуримтлагдсан үр дүн	350,512,761.10	350,512,761.10
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	715,278,375.16	722,337,527.51
51220	Тайлант үеийн үр дүн	715,278,375.16	715,278,375.16
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	00.00	7,059,152.35
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	994,721,253.25	994,721,253.25
		<u>2,068,067,098.51</u>	<u>2,067,571,541.86</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	799,821,885.50	767,920,710.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	675,187,885.50	629,802,110.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	32,724,185.50	17,459,610.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	32,724,185.50	17,459,610.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	32,724,185.50	17,459,610.00
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	642,463,700.00	612,342,500.00
123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	642,463,700.00	612,342,500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	124,634,000.00	138,118,600.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,120,000.00	3,143,700.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	700,000.00	1,992,700.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	420,000.00	1,151,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	123,514,000.00	134,974,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	123,514,000.00	134,974,900.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	762,750,244.18	761,360,482.76
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	762,750,244.18	761,360,482.76
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	709,883,542.25	745,097,634.22
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	424,305,225.96	445,167,528.41
210101	Үндсэн цалин	424,305,225.96	445,167,528.41
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	54,302,361.11	57,617,953.97
210201	Тэтгэврийн даатгал	39,304,214.00	40,133,222.58
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,664,841.11	4,474,310.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,845,814.00	3,566,008.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	680,681.00	865,389.39
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,806,811.00	8,579,024.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	108,505,160.00	118,669,551.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,148,464.00	6,126,340.74
210302	Түлш, халаалт	98,456,347.00	102,507,471.00
210303	Цэвэр, бохир ус	4,900,349.00	10,035,739.26
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	34,070,888.90	31,412,305.00
210401	Бичиг хэрэг	4,288,400.00	5,821,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	470,000.00	578,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	487,900.00	1,021,805.00
210404	Ном, хэвлэл	64,000.00	00.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,231,100.00	00.00

210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	17,450,741.84	23,990,800.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	00.00	00.00
210408	Бараа материал акалсны зардал	8,078,747.06	00.00
2105	Нормативт зардал	37,640,946.60	19,978,492.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,877,580.00	2,693,358.00
210502	Хоол, хүнс	35,228,766.60	17,184,134.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	534,600.00	101,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,368,176.00	9,113,872.00
210604	Урсгал засвар	6,368,176.00	9,113,872.00
2107	Томилолт, зочны зардал	344,000.00	384,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	344,000.00	384,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,491,000.00	1,556,300.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,191,000.00	836,300.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	300,000.00	720,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	42,855,783.68	61,197,631.84
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	00.00	1,471,100.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	994,686.00	3,183,500.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	41,861,097.68	56,543,031.84
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	52,866,701.93	16,262,848.54
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	685,000.00	00.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	485,000.00	00.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	200,000.00	00.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	37,172,861.93	7,249,350.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	37,172,861.93	7,249,350.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	15,008,840.00	00.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	15,008,840.00	00.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	00.00	9,013,498.54
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	00.00	9,013,498.54
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	37,071,641.32	6,560,227.24
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	00.00	2,200,000.00
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	00.00	2,200,000.00
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	14,735,700.00	1,701,074.89
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	00.00	1,701,074.89
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	14,735,700.00	00.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-14,735,700.00	498,925.11
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	22,335,941.32	7,059,152.35

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	350,512,761.10	994,721,253.25	694,118,355.84	2,039,352,370.19
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	350,512,761.10	994,721,253.25	694,118,355.84	2,039,352,370.19
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	22,335,941.32	22,335,941.32
C08	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	350,512,761.10	994,721,253.25	715,278,375.16	2,060,512,389.51
D01	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	350,512,761.10	994,721,253.25	715,278,375.16	2,060,512,389.51
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	350,512,761.10	994,721,253.25	715,278,375.16	2,060,512,389.51
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	7,059,152.35	7,059,152.35
D09	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	350,512,761.10	994,721,253.25	722,337,527.51	2,067,571,541.86

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	767,097,700.00	750,961,100.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	642,463,700.00	612,342,500.00
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	642,463,700.00	612,342,500.00
123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	642,463,700.00	612,342,500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	124,634,000.00	138,618,600.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	00.00	3,643,700.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,120,000.00	00.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	700,000.00	00.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	420,000.00	00.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	123,514,000.00	134,974,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	123,514,000.00	134,974,900.00

2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	744,506,100.00	728,646,100.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	744,506,100.00	728,646,100.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	690,939,398.07	711,683,251.46
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	424,159,031.00	445,194,751.46
210101	Үндсэн цалин	353,422,837.71	316,896,579.60
210102	Нэмэгдэл	40,264,654.44	87,747,801.86
210104	Урамшуулал	30,471,538.85	40,550,370.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	54,418,145.07	58,806,096.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	37,557,889.00	43,938,581.83
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,902,092.00	3,420,368.78
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,511,126.00	3,135,015.56
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	804,993.00	755,630.03
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,642,045.07	7,556,499.80
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	108,505,160.00	117,719,000.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,148,464.00	6,126,340.74
210302	Түлш, халаалт	98,456,347.00	102,507,471.00
210303	Цэвэр, бохир ус	4,900,349.00	9,085,188.26
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	35,207,700.00	36,033,655.00
210401	Бичиг хэрэг	1,257,900.00	1,195,900.00
210402	Тээвэр, шатахуун	550,000.00	498,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,487,900.00	221,805.00
210404	Ном, хэвлэл	64,000.00	00.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,881,100.00	792,700.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	26,966,800.00	33,325,050.00
2105	Нормативт зардал	53,954,312.00	22,237,250.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	4,718,970.00	1,146,600.00
210502	Хоол, хүнс	30,909,542.00	19,631,650.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	18,325,800.00	1,459,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	00.00	17,255,899.00
210604	Урсгал засвар	00.00	17,255,899.00
2107	Томилолт, зочны зардал	344,000.00	366,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	344,000.00	366,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,000,000.00	1,587,300.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,700,000.00	867,300.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	300,000.00	720,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	11,351,050.00	12,482,800.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,219,000.00	1,619,400.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,132,050.00	10,863,400.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	53,566,701.93	16,962,848.54
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	885,000.00	700,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	885,000.00	700,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	37,172,861.93	7,249,350.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	37,172,861.93	7,249,350.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	15,508,840.00	00.0

213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	15,508,840.00	00.0
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	00.00	9,013,498.54
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	00.00	9,013,498.54
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	22,591,600.00	22,315,000.00
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	00.00	00.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	22,591,600.00	22,315,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	22,591,600.00	22,315,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	22,591,600.00	22,315,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	22,591,600.00	22,315,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-22,591,600.00	-22,315,000.00
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	00.00	00.00
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	00.00	00.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	00.00	00.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00	00.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	00.00	00.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны			
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	зөрүү	Хувь
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	747,317,200.00	731,054,551.46	16,262,648.54	97.82
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	747,317,200.00	731,054,551.46	16,262,648.54	97.82
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	747,317,200.00	731,054,551.46	16,262,648.54	97.82
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	453,187,500.00	453,187,499.46	00.54	100.00
210101	Үндсэн цалин	334,854,000.00	324,889,327.60	9,964,672.40	97.02
210102	Нэмэгдэл	88,199,400.00	87,747,801.86	451,598.14	99.49
210104	Урамшуулал	30,134,100.00	40,550,370.00	-10,416,270.00	134.57
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	61,180,400.00	50,813,348.00	10,367,052.00	83.05
210201	Тэтгэврийн даатгал	43,052,800.00	35,945,833.83	7,106,966.17	83.49
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,531,900.00	3,420,368.78	1,111,531.22	75.47
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,625,500.00	3,135,015.56	490,484.44	86.47
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	906,400.00	755,630.03	150,769.97	83.37
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,063,800.00	7,556,499.80	1,507,300.20	83.37

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	117,719,000.00	117,719,000.00	00.00	100.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,000,000.00	6,126,340.74	873,659.26	87.52
210302	Түлш, халаалт	102,507,000.00	102,507,471.00	-471.00	100.00
210303	Цэвэр, бохир ус	8,212,000.00	9,085,188.26	-873,188.26	110.63
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	33,891,000.00	33,890,955.00	45.00	100.00
210401	Бичиг хэрэг	606,300.00	845,900.00	-239,600.00	139.52
210402	Тээвэр, шатахуун	500,000.00	498,200.00	1,800.00	99.64
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	439,800.00	221,805.00	217,995.00	50.43
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	32,344,900.00	32,325,050.00	19,850.00	99.94
2105	Нормативт зардал	28,127,800.00	22,237,250.00	5,890,550.00	79.06
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,146,600.00	1,146,600.00	00.00	100.00
210502	Хоол, хүнс	25,515,400.00	19,631,650.00	5,883,750.00	76.94
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,465,800.00	1,459,000.00	6,800.00	99.54
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	39,575,900.00	39,570,899.00	5,001.00	99.99
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	12,000,000.00	11,995,000.00	5,000.00	99.96
210602	Тавилга	10,320,000.00	10,320,000.00	00.00	100.00
210604	Урсгал засвар	17,255,900.00	17,255,899.00	01.00	100.00
2107	Томилолт, зочны зардал	366,500.00	366,500.00	00.00	100.00
210702	Дотоод албан томилолт	366,500.00	366,500.00	00.00	100.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,306,300.00	1,306,300.00	00.00	100.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	586,300.00	586,300.00	00.00	100.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	720,000.00	720,000.00	00.00	100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	11962800.00	11962800.00	00.00	100.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,099,400.00	1,099,400.00	00.00	100.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,863,400.00	10,863,400.00	00.00	100.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	747,317,200.00	731,054,551.46	16,262,648.54	97.82
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	612,342,300.00	596,079,652.46	16,262,647.54	97.34
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	612,342,300.00	596,079,652.46	16,262,647.54	97.34
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	134,974,900.00	134,974,899.00	01.00	100.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	134,974,900.00	134,974,899.00	01.00	100.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,643,700.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,643,700.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,943,700.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,142,700.00
210401	Бичиг хэрэг	350,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	792,700.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,000,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	281,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	281,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	520,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	520,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	700,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	700,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	700,000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	3,643,700.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	3,643,700.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,992,700.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,651,000.00

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Хөвсгөл аймгийн Мөрөн сумын Арван гурав дугаар цэцэрлэгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдэд анхан шатны баримтын бүрдэлтэй холбоотой, шилэн дансны үйл ажиллагаатай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Ихэрмөрөн-Аудит ХХК-ийн ахлах аудитор Б.Мядагмаа гүйцэтгэж, хяналтыг аудитор Ц.Мөнхтуяа хийж, Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Г.Эрдэнэчимэг, аудитын менежер Э.Бат-Эрдэнэ нар анхан шатны хяналтыг, дарга, тэргүүлэх аудитор А.Эрдэнэбаатар хоёр дахь шатны хяналтыг тус тус хэрэгжүүлсэн.

Хөвсгөл аймгийн Мөрөн сумын Арван гурав дугаар цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг тус цэцэрлэгийн эрхлэгчийн 2022 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 03 дүгээр албан бичгээр Ихэрмөрөн-аудит ХХК-д 2022 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдөр ирүүлсэн.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Хөвсгөл аймгийн Мөрөн сумын Арван гурав дугаар цэцэрлэг нь бага насны хүүхдийг өөрийн онцлог, чадвар, бүтээлч үйлээрээ хөгжин, насан туршийн боловсролын суурь чадварыг эзэмшихэд дэмжин асрах, хамгаалах, хөгжүүлэх, сургалт, үйл ажиллагаагаар сургуулийн өмнөх боловсрол эзэмшүүлэх үйл ажиллагаа явуулж байна.

2021 онд багш, сурагч, эцэг эхийн хамтын ажиллагаанд тулгуурласан хосолсон сургалтын хэлбэрийг нэвтрүүлэн, хичээл, сургалтын үйл ажиллагаанд бие даан суралцах арга зүйг хэрэгжүүлж, хоцрогдлыг нөхөх, арилгах үйл ажиллагааг дэмжин ажилласан байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд: Нийгмийн даатгалын тухай хуульд заасан шимтгэлийн хувь хэмжээнд өөрчлөлт орж, Монгол Улсын засгийн газрын “Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай” 2021 оны 43-р тогтоол, “Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах зааврыг шинэчлэх тухай” Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаал батлагдаж гарсан байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудиторроос шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Хөвсгөл аймгийн Мөрөн сумын Арван гурав дугаар цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2020 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зарлагын дүнг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Бага” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 2.0 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн үйл ажиллагааны зардлын 1,484.9 сая төгрөгөөс 2.0 хувиар буюу 69.7 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 80 хувиар буюу 55.7 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Хөвсгөл аймгийн Мөрөн сумын Арван гуравдугаар цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлангийн тодруулгыг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар батлагдсан загвараар бэлтгэсэн байна.

2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангийн нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 0.5 сая төгрөгөөр буюу 0.02 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

	/сая. төгрөг/		
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Авлага	0.5	0.009	0.4
Бараа материал	131.1	157.6	26.5
Үндсэн хөрөнгө	1,935.6	1,909.9	-25.7
Нийт хөрөнгө	2,068.1	2,067.6	-0.5
Өр төлбөр	7.5	0	-7.5
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	2,060.5	2,067.6	7.1
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	2,068.1	2,067.6	-0.5

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 26.5 сая төгрөгөөр өсөхөд дараах ажил гүйлгээ нөлөөлсөн байна. Үүнд:

- Төсвийн хөрөнгөөр худалдаж авсан 37.6 сая төгрөгийн хангамжийн материалын орлого.

- Үнэ төлбөргүй хүлээж авсан 6.6 сая төгрөгийн бичиг хэрэг болон бусад хангамжийн материалын хандив.

Үндсэн хөрөнгө дансны өөрчлөлтөд дараах ажил гүйлгээ нөлөөлсөн байна. Үүнд:

- Хөвсгөл аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2021 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн 111 дүгээр тогтоолоор элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхөж, “0 үлдэгдэлтэй болсон боловч ашиглагдаж байгаа 91 ш хөрөнгийг 21.7 сая төгрөгийн анхны өртөг бүхий үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын хугацааг нэмэгдүүлэн, өртгийг шинэчлэн 6.7 сая төгрөгөөр тогтоосон;
- Хөвсгөл аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2021 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн 109 дүгээр тогтоолоор элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн, цаашид ашиглалтын шаардлага хангахгүй 136 нэр төрлийн 11.8 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг акталж данснаас хассан.
- Төсвийн хөрөнгөөр 22.4 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө болох сургалтын хэрэглэгдэхүүн, тавилга тоног төхөөрөмж бэлтгэсэн байна.
- Боловсролын яамны хөрөнгө оруулалтаар 3.9 сая төгрөгийн 1-р хоолны 160 л тогоо, 0.1 сая төгрөгийн хүүхдийн ширээ нийүүлэгдсэн.
- Тайлант оны 53.2 сая төгрөгийн элэгдлийн зардал зэрэг тус тус нөлөөлсөн байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

2021 оны төсвийг 915.2 сая төгрөгөөр төлөвлөн хүргүүлсэн байх бөгөөд Хөвсгөл аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2020 оны 12 дугаар сарын 03-ны өдрийн хуралдааны 05 дугаар тогтоолоор 728.4 сая төгрөгөөр баталсан байна.

Төсвийн жилийн явцад 3 удаа тодотгол хийгдсэн байна. Хөвсгөл аймгийн Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 07-ны өдрийн А/608 дугаар захирамжаар зохицуулалт хийгдэж төсвийн зарлага 747.3 сая төгрөг болсон байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Хөвсгөл аймгийн Мөрөн сумын Арван гурав дугаар цэцэрлэгийн 2021 оны төсвийн гүйцэтгэлийг 731.0 сая төгрөгөөр тайлагнасан нь батлагдсан төлөвлөгөө 747.3 сая төгрөгтэй харьцуулахад 97.8 хувийн гүйцэтгэлтэй гарч, төсвийн жилийн эцэст зарцуулагдаагүй үлдсэн 16.2 сая төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Монгол Улсын Засгийн Газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоолын дагуу 2021 оны төсвийн жилд төсвийн хөрөнгийг үр ашигтай зарцуулах талд анхаарч, төсөвт зардлыг хэмнэхэд чиглэсэн арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсний үр дүнд анхны хүргүүлсэн төсөв, батлагдсан төсөвтэй харьцуулахад 24.2 сая төгрөгийн хэмнэлт гаргаж ажиллахаас 16.2 сая төгрөгийн хэмнэлт гарган төвлөрүүлж, өмнөх оны 7.5 сая төгрөгийн засварын материалд төлөх өр төлбөрийг барагдуулж, ажилласан байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “Нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

2021 оны төсвийн жилд нэмэлт төсвийн дансаар дараах 3.6 сая төгрөгийн орлогыг хүлээн авч зарцуулсан байна. Үүнд:

- Боловсролын газраас ариутгал халдваргүйтгэлийн зардалд 0.4 сая төгрөг:
- Мөрөн сумын Засаг даргын тамгын газраас постын хоолны зардалд 0.3 сая төгрөг:
- Цахим тендерийн баримт бичгийн үнэ 0.3 сая төгрөг:
- Мөрөн сумын Засаг даргын тамгын газраас дархлаажуулалтын аяны хоолны хоолны төлбөр 0.5 сая төгрөг:
- Мөрөн сумын Засаг даргын тамгын газраас ариутгал халдваргүйтэл, эм эмийн хэрэгсэлд 1.4 сая төгрөг:
- Мөрөн сумын Засаг даргын тамгын газраас өмнөх онд зарцуулагдаагүй шагналын мөнгө 0.5 сая төгрөг:
- Хөвсгөл аймгийн эрүүл мэндийг дэмжигч байгууллагын шагналд 0.2 сая төгрөгийн орлогыг тус тус авсан.

Нэмэлт төсвийн дансанд хүлээн авсан орлогын зарцуулалтын эрхийг Сангийн сайдын 2013 оны 73 дугаар тушаалаар батлагдсан Төсвийн санхүүжилтийн болон зарцуулалтын эрхийн журамд заасан баримтыг бүрдлийг ханган НТ№1 маягтаар төрийн санд хүргүүлж эрх нээлгэж зориулалтын дагуу зарцуулж ажилласан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Тайлант оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийхдээ Монгол Улсын ерөнхий аудиторын 2021 оны 12 дугаар сарын 10-ны өдрийн А/111 дүгээр тушаалаар баталсан санхүүгийн тайлангийн аудит хийхэд баримтлах ерөнхий бодлого, чиглэлийн дагуу төсвийн хэмнэлтийн бодлого, зарцуулалт, шилэн дансны тухай хууль, журмын хэрэгжилт, өмнөх аудитаар өгсөн албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт, ерөнхий чиглэлд тусгагдсан болон бусад асуудалд анхаарлаа хандуулсан.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2021 оны “Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний талаар” 43 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг шалгахад үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой, зайлшгүй шаардлагатайгаас бусад зардал, төсөл, арга хэмжээ тэвчиж болох зардлын дүнд 10-аас доошгүй хувийн хэмнэлт гаргах заалтыг хэрэгжүүлж ажилласан байна.

3.8 Аудитын гол асуудал

Хөвсгөл аймгийн Мөрөн сумын Арван гурав дугаар цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитад АОУС 701.8-д тодорхойлсон үлэмж нөлөө үзүүлэх асуудлууд гараагүй.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Монгол Улсын ерөнхий аудиторын “Шилэн дансны үйл ажиллагаанд хөндлөнгийн хяналт хэрэгжүүлэх ерөнхий чиглэл батлах тухай” 2021 оны А/108 дугаар тушаалаар батлагдсан чиглэлийн дагуу Хөвсгөл аймгийн Мөрөн сумын Арван гурав дугаар цэцэрлэгийн шилэн дансны мэдээллийг шалгахад 1,323.6 сая төгрөгийн 96 мэдээллийг ил тод байршуулахаас, 811.0 сая төгрөгийн 63 мэдээллийг байршуулж, хугацаа хоцроосон 512.6 сая төгрөгийн 33 мэдээлэл байгаа нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 заалтад “Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага, албан тушаалтан дараах мэдээллийг тогтмол мэдээлнэ: гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Худалдан авах ажиллагааны тухайд нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх аудитаар 2 зөвлөмж өгсөн. Зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажилласан байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татсан асуудал байхгүй байна.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 535.1 сая төгрөгийн 5 алдаа зөрчил илэрснээс, 4.6 сая төгрөгийн 3 алдааг залруулж, анхан шатны баримтын бүрдлийг ханган ажиллах, шилэн дансны мэдээлэлтэй холбоотой 2 асуудалд зөвлөмж өгсөн.

4.1 Залруулсан алдаа

Аудитын явцад санхүүгийн тайлагналтай холбоотой 4.6 сая төгрөгийн 3 алдааг залруулсан. Үүнд:

1. Үндсэн хөрөнгөнд бүртгэлтэй 14 нэр төрлийн 15.6 сая төгрөгийн үнэ бүхий тоног төхөөрөмжийн элэгдлийн зардал болох 1.0 сая төгрөгийн элэгдлийг дутуу тооцож тайлагнасан алдааг аудитын хугацаанд залруулсан.
2. Нэмэлт санхүүжилтийн /НХ2/ тайланд, зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийн орлого 3.6 сая төгрөгөөр алдаатай толилуулсаныг аудитын хугацаанд залруулсан.

3. Төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд хөтөлбөр, арга хэмжээнд зарцуулсан төсөв, хүрсэн үр дүнгийн талаарх төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн танилцуулга бэлтгэж хавсаргаагүй байсныг аудитын явцад нэмж оруулсан.

4.2 Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт өгөгдөөгүй болно.

4.3 Албан шаардлага

Албан шаардлага өгөгдөөгүй болно.

4.4 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Анхан шатны баримтын бүрдэл

- 1.1 Илрүүлэлт: Мөнгөн хөрөнгийн зарлагын 17.8 сая төгрөгийн гүйлгээ нь Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн 13.1.4.доор дурдсан бараа, ажил, үйлчилгээний зардал Татварын ерөнхий хуулийн 28.5-д заасан дахин давтагдашгүй дугаар бүхий төлбөрийн баримт, импортын бараанд татвар ногдуулж, гаалийн байгууллагад төлсөн тухай баримтаар баталгаажсан байх гэсэн заалтад нийцэхгүй байгаа нь “Иж бүрэн байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.
- 1.2 Өгсөн зөвлөмж: Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн 13.1.4.доор дурдсан бараа, ажил, үйлчилгээний зардал Татварын ерөнхий хуулийн 28.5-д заасан дахин давтагдашгүй дугаар бүхий төлбөрийн баримт, импортын бараанд татвар ногдуулж, гаалийн байгууллагад төлсөн тухай баримтаар баталгаажсан байх гэсэн заалтыг хэрэгжүүлж ажиллах.

2. Шилэн дансны мэдээлэл

- 2.1 Илрүүлэлт: Шилэн дансны мэдээллийг шалгахад нийт 1,323.6 сая төгрөгийн 96 мэдээллийг ил тод байршуулахаас, 811.0 сая төгрөгийн 63 мэдээллийг байршуулж, 512.6 сая төгрөгийн 33 мэдээлэл хугацаа хоцроосон байгаа нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 заалтад “Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага, албан тушаалтан дараах мэдээллийг тогтмол мэдээлнэ:” заалтад нийцэхгүй байгаа нь “Эрх ба үүрэг” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.
- 2.2 Өгсөн зөвлөмж: Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 заалтад “Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага, албан тушаалтан дараах мэдээллийг тогтмол мэдээлнэ:” гэсэн заалтыг хэрэгжүүлж ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 8 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Д/Д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн

1	Хөвсгөл мөрөн сумын арван гуравдугаар цэцэрлэг	5	535.1	3	4.6	-	-	-	-	2	530.5
---	--	---	-------	---	-----	---	---	---	---	---	-------

БАТАЛГААЖУУЛАХ ХЭСЭГ:

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРААС

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

А.ЭРДЭНЭБААТАР Огноо:

АНХАН ШАТАНД ХЯНАСАН:

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

Э.БАТ-ЭРДЭНЭ Огноо:

АХЛАХ АУДИТОР

Г.ЭРДЭНЭЧИМЭГ Огноо:

ИХЭРМӨРӨН-АУДИТ ХХК

ХЯНАСАН: АУДИТОР

Ц.МӨНХТУЯА Огноо:

БОЛОВСРУУЛСАН: АУДИТОР

Б.МЯДАГМАА Огноо:

